

An investigation of the attitudes of the secondary and high school students towards physical education lesson based on gender and education level variables

Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet ve öğrenim kademesi değişkenine göre incelenmesi

**Serkan Zengin¹
Mesut Hekim²
Hakan Hekim³**

Abstract

In this research, it was aimed to investigate the attitudes of the secondary and high school students towards physical education lessons based on gender and education level variables. 187 secondary and 183 high school students studying in Isparta and Burdur city centers in the academic year 2015 – 2016 took part in this research. “Physical Education Lesson Attitude Scale” which was developed by Güllü and Güçlü (2009) was used in the determination of the attitude levels of the students towards physical education lessons. In the statistical analysis of the data obtained from the research, Factorial Anova analysis in the SPSS 22.0 program was used. At the end of the research, it was found out that there is a statistically significant difference in the attitudes of the students towards physical education lesson based on their education level. According to this, it was found out that the attitude points of the high school students are higher than the secondary school students at statistically significant level ($p < 0.05$). Moreover, it was also found out that the attitudes of the students towards physical education lesson based on

Özet

Yapılan bu çalışmada ortaokul öğrencileri ile lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet ve öğrenim kademesi değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Isparta ve Burdur il merkezlerinde bulunan ortaokullarda öğrenim görmekte olan 187 öğrenci ile liselerde öğrenim görmekte olan 183 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının belirlenmesinde Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 22.0 programında Faktöriyel Anova analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin öğrenim gördükleri eğitim kademesine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre, lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının ortaokul öğrencilerinden istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının

¹ Ph.D. student, Sakarya University, Educational Science Institute, Physical Education and Sports Teaching Department, Sakarya, Turkey, serkanzengin79@hotmail.com

² Lecturer, Mehmet Akif Ersoy University, School of Physical Education and Sports, Coaching Training Department, Burdur, Turkey, mesut.hekim@hotmail.com

³ Ph.D. student, Sakarya University, Educational Science Institute, Physical Education and Sports Teaching Department, Sakarya, Turkey, hakan.hekim@hotmail.com

gender does not show statistically meaningful difference ($p>0.05$). However, it was found out that there is a statistically significant difference in the attitudes of the participants towards physical education lessons based on their education level * gender interaction ($p<0.05$). Thus, education level can be said to be an important determiner in the attitudes of the secondary and high school students.

Keywords: Physical Education; Sport; Attitude.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

cinsiyetlerine göre, istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Buna karşın katılımcıların eğitim gördükleri okul türüne * cinsiyet etkileşimine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Sonuç olarak ortaokul ve lise öğrencilerinde öğretim kademesinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlar üzerinde önemli bir belirleyici olduğu söylenebilir

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi; Spor; Tutum.

Giriş

Kavramsal açıdan eğitim “İnsanların sahip oldukları davranışları değiştirme süreci” olarak tanımlanan eğitim kavramı (Türkoğlu, 2005), insanlık tarihinin başladığı günden beri toplum yaşamında önemli bir yere sahiptir (Azar, 2005). Eğitime bağlı olarak insan yaşamında meydana gelen davranış değişiklikleri öncelikli olarak insanların, daha sonra da tüm toplumun yüksek bir yaşam düzeyine ulaşmasına katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle eğitim olgusu toplumsal ilerlemenin bir ön koşulu olarak değerlendirilmektedir (Gökçer, 2009). Toplumsal ilerleme noktasında eğitimden istenilen düzeyde verim alabilmek için öğrencilerin eğitime ilişkin tutumları önemli bir yere sahiptir.

İnsanların etraflarında bulunan olgu ya da nesnelere yönelik sahip oldukları tepki eğilimi “Tutum” olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir tanıma göre tutum “İnsanların kendilerine veya yaşamakta oldukları çevrede bulunan herhangi bir nesneye, olaya veya konuya karşı bilgi, tecrübe ve güdülerine dayanarak geliştirdikleri zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimi” şeklinde tanımlanmıştır. Tanımlardan da anlaşılacağı gibi tutumlar insanların herhangi bir durum, olgu ya da olay karşısında ortaya koyacakları davranış biçimini belirleyen öğeler olarak değerlendirilmektedir. Bunun yanında insanların sahip oldukları tutumlar somut bir nesneye yönelik olabileceği gibi, bazen soyut olgular da (iyi, kötü, mutsuzluk, mutluluk, tanrı vb.) tutumun konusu olabilmektedir (İnceoğlu, 2010).

İnsanların yaşamlarına yön veren tutumlar sahip olunan değer ve inanç sistemlerine bağlı olarak gelişmektedir (Hünük, 2006). Çocukluk dönemindeki aile yaşantısı da tutumların oluşmasında ve gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Ebeveynlerin yaptıkları eylemler ve sergiledikleri davranışlar çocukları tarafından taklit edilmektedir. Ebeveynlerin yaptıkları olumlu davranışları sergileyen çocuklar ödüllendirildiği zaman çocuklarda olumlu tutumların gelişmesi desteklenmektedir. Yapılan araştırmalarda ebeveynler ile çocuklarının politik, ekonomik ve dini tutumlarının benzerlik gösterdiği tespit edilmiş olup, bu durum aile yaşantısının tutumların oluşmasında ne kadar büyük bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Karadağ, 2012).

Tutumların oluşmasında ve gelişmesinde eğitimin de önemli bir yeri bulunmakta olup, eğitimin temel amaçlarının başında bireyin sahip olduğu yetenek ve gizil güçlerin ortaya çıkartılması, bunun yanında sahip olunan yeteneklerin geliştirilmesi gelmektedir. Bireyin fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel açıdan geliştirilmesi çağdaş eğitim sisteminin temel ilkeleri içerisinde yer almaktadır. Eğitimin temel amaçlarına ulaşması bireyin sadece zihinsel açıdan değil, aynı zamanda bedensel açıdan da eğitilmesi ile mümkündür (Kangalgil ve ark. 2006). Bu noktada genel eğitim sistemi içerisinde yer alan beden eğitimi dersleri bedensel hareketler yoluyla bireyin fiziksel, duygusal, bilişsel ve sosyal gelişimine katkı sağlamaktadır (Ünlü ve Aydos, 2007).

Spor etkinliklerine katılımın fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan birçok yararı bulunmaktadır. Bunun yanında spora katılım sağlığı olumlu yönde etkilemekte ve insanların sağlık kalitelerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır (Şahin, 2015; Güner, 2015). Bu nedenle insanların spora yönelmeleri ve spor etkinliklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olmaları önemli bir husustur. Bireyin spora yönelik tutumlarının gelişmesinde eğitim kurumlarının büyük bir rolü bulunmakta olup (Balyan ve ark. 2012), eğitim sistemi içerisinde öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları beden eğitimi dersine yönelik ilgi ve yaklaşımlarını etkilemektedir. Özellikle beden eğitimi derslerine yönelik olumsuz tutuma sahip olan öğrencilerin derse katılımları düşmekte, derse olan ilgileri azalmakta ve öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik verimleri zayıflamaktadır (Güllü ve Güçlü 2009). İnsanların sergileyecekleri davranışların kolay tahmin edilebilmesinde tutumların belirlenmesinin büyük bir önemi olduğu göz önünde bulundurulduğu zaman (Üstüner, 2006), öğrencilerin beden eğitimi derslerinde sergiledikleri olumsuz davranışların altında yatan nedenlerin belirlenmesinde de beden eğitimi dersine yönelik tutumların incelenmesi oldukça önemlidir. Bunun yanında öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını etkileyen unsurların iyi bilinmesi öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarının geliştirilmesine yönelik yeni uygulamaların hayata geçirilmesi açısından önemli bir husustur. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada ortaokul ve lise öğrencilerinin cinsiyet ve öğrenim kademesi değişkenlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Yapılan bu çalışmada spor ve eğitim bilimleri alanında sıklıkla kullanılan betimsel araştırma modellerinden olan “kesitsel tarama modeli” kullanılmıştır. Araştırmaya 2015-2016 eğitim ve öğretim yılı içerisinde Isparta ve Burdur il merkezlerinde bulunan ortaokul ve liselerde öğrenim görmekte olan 370 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler Isparta ve Burdur il merkezlerinde bulunan ortaokul ve liselerde öğrenim gören öğrenciler arasından tesadüfi yöntem (basit yansız örneklem modeli) ile seçilmiştir. Katılımcıların eğitim ve cinsiyet değişkenine göre sıklık ve yüzdelik dağılımları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyetlerine ve Eğitim Gördükleri Okul Türüne Göre Frekans Dağılımları

Değişkenler	Alt değişkenler	f	%
Okul türü	Ortaokul	187	50,5
	Lise	183	49,5
Cinsiyet	Kadın	205	55,4
	Erkek	165	44,6

Araştırmaya katılanların %50,5’i ortaokul öğrencisi, %49,5’i ise lise öğrencisidir. Katılımcıların %55,4’ü kadın öğrencilerden oluşuyorken, %44,6’sı erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim kademesi ve cinsiyetlerinin belirlenmesinde iki sorudan oluşan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin tespit edilmesinde Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekte toplam 35 soru bulunmakta olup ölçekte yer alan 24 madde olumlu, 11 madde ise olumsuz sorulardan oluşmaktadır. Ölçek geliştirme çalışmasında ölçeğin güvenilirlik katsayısının 0.80, iç tutarlık katsayısının ise 0.94 olduğu tespit edilmiştir. Ölçek 5’li likert türünde olup, ölçek maddelerine verilen yanıtlar “(1) Tamamen Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen Katılıyorum” biçiminde tasarlanmıştır. Ölçekte alınacak en düşük puan 35 ve en yüksek puan 175 olup, ölçekten alınan puanların yüksek olması

beden eğitimi dersine yönelik tutumların olumlu olduğunu, alınan puanın düşük olması ise beden eğitimi dersine yönelik tutumların olumsuz olduğunu göstermektedir (Güllü ve Güçlü, 2009).

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmıştır. Ölçek verilerinin normal dağılım gösterip göstermediği One Sample Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiştir. Ölçek verileri demografik değişkenlere göre karşılaştırılmadan önce verilerin güvenilir olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ölçek verilerine ilişkin Cronbach's Alpha içi tutarlık kat sayısı ,941 olarak bulunmuştur. Bu değer ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ölçek verilerinin normal dağılıma uygun olup olmadığı incelenmiş ve verilerin normal dağılıma uygun olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim gördükleri okul türü, cinsiyet ve eğitim gördükleri okul türü * cinsiyet etkileşimlerine göre tutum düzeylerinin karşılaştırılmasında Faktöriyel Anova analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 2. Katılımcıların Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

N	En düşük	En yüksek	X	Ss
370	58	170	142,98	21,041

Tablo incelendiğinde, katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Eğitim Gördükleri Okul Türüne ve Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerine İlişkin Ortalamalar

Okul türü	N	X	Ss
Ortaokul	187	139,31	22,013
Lise	183	146,72	19,352
Cinsiyet	N	X	Ss
Kadın	205	141,95	19,280
Erkek	165	144,25	23,039

Tablo incelendiğinde lisede eğitim gören katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin ortaokulda eğitim gören katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Cinsiyet değişkenine göre ele alındığı zaman erkek katılımcıların beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların Eğitim Gördükleri Okul Türüne ve Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kare ortalaması	F	P
Okul türü	6409,004	1	6409,004	15,405	,000
Cinsiyet	735,470	1	735,470	1,768	,184
Okul türü * cinsiyet	5366,578	1	5366,578	12,900	,000
Hata	152265,453	366	416,026		

Tablo incelendiğinde, katılımcıların eğitim gördükleri okul türüne göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(1, 366)} = 15,405$; $p < 0,05$). Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri ise anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($F_{(1, 366)} = 1,768$; $p > 0,05$). Buna karşın katılımcıların eğitim gördükleri okul türüne * cinsiyet etkileşimine göre beden eğitimi dersine yönelik tutum düzeyleri anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($F_{(1, 366)} = 12,900$; $p < 0,05$).

Tartışma Sonuç

Araştırmaya katılan ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden aldıkları ortalama puanın yüksek olduğu belirlenmiş, elde edilen bu bulguya göre ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu yönde olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yer alan benzer araştırmalarda da öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir (Keskin, 2015; Çelik ve Pulur, 2011; Aybek ve ark. 2012). İlköğretim ve ortaöğretim de yer alan farklı dersler üzerinde yapılan benzer araştırmalarda da öğrencilerin derslere yönelik tutumlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çakır ve ark. 2007; Tok, 2008; Peker ve Mirasyedioğlu, 2003). Bu kapsamda araştırmada elde edilen bulguların literatür ile paralellik gösterdiği söylenebilir. Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının olumlu olmasının temelinde diğer dersler ile kıyaslandığı zaman beden eğitimi derslerinin bedensel aktivitelerde oluşmasının ve öğrenciler açısından sıkıcı olmamasının yattığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının öğrenim gördükleri eğitim kademesine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, ortaokul öğrencileri ile kıyaslandığı zaman lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu kapsamda lise öğrencilerinin ortaokul öğrencilerine kıyasla beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde öğrencilerin yaşları ve eğitim kademeleri arttıkça beden eğitimi ve spora yönelik yaklaşımlarının da gelişmesinin yattığı düşünülebilir. Literatürde yer alan araştırma bulguları da bu görüşü desteklemektedir. Kangalgil ve ark. (2006) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin yaşlarındaki artışa paralel olarak beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının da artış gösterdiği tespit edilmiştir. Literatürde yer alan benzer araştırma bulguları da ortaokul ve lise çağlarında bulunan öğrencilerin yaşları arttıkça beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının da geliştiği görüşünü desteklemektedir (Taşgın ve Tekin, 2009; Zengin, 2013).

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Buna karşılık cinsiyet ve öğrenim görülen okul değişkeni aynı anda ele alındığı zaman öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde cinsiyetin önemli bir belirleyici olduğu tespit edilmiştir. Gruplar arası farklılıklar incelendiği zaman kadın öğrenciler ile kıyaslandığı zaman erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Literatürde yer alan bazı araştırmalarda cinsiyetin beden eğitimi dersine yönelik tutumlar üzerinde önemli bir belirleyici olduğu (Taşgın ve Tekin, 2009; Williams ve Bedward, 2001; Zeng ve diğerleri, 2011; Akandere ve diğerleri, 2010), bazı araştırmalarda ise öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir (Keskin, 2015; Taşmektepligil ve ark. 2006; Gürbüz ve Özkan, 2012; Uluşık, 2015). Keskin (2015) tarafından yapılan araştırmada kadın ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının benzerlik göstermesinin temelinde kadın ve erkek öğrencilerin benzer sosyo-demografik çevrelerde yetişmelerinin yattığı belirtilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular ve literatürde yer alan araştırma

sonuçları değerlendirildiği zaman, kadın ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde sosyal yapı özelliklerinin önemli bir rolü olduğu söylenebilir.

Literatürde beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği çalışmalarda genellikle beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının erkek öğrencilerin lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Kangalgil ve ark. 2006; Çelik ve Pulur, 2011). Literatürde erkek öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarının kadın öğrencilerden daha yüksek olmasının temelinde yatan birçok unsur olduğu belirtilmiştir. Söz konusu unsurların başında kadın öğrencilerin beden eğitimi derslerinde kendilerini fiziksel açıdan yetersiz görmelerinin, erkeklerin kadınlara kıyasla spora katılım konusunda daha istekli olmalarının ve kadın öğrencilerin beden eğitimi dersinde başarısız olma korkularının yüksek olmasının geldiği vurgulanmıştır (Alpaslan, 2008).

Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının öğrenim kademesine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş, elde edilen bulgulara göre lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının ortaokul öğrencilerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bu sonucun literatür ile paralellik gösterdiği belirlenmiş, bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde öğrencilerin yaşları arttıkça beden eğitimi ve spora yönelik tutumlarının da gelişmesinin yattığı belirtilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre ele alındığı zaman öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiş, elde edilen bu sonucun literatür ile paralellik gösterdiği tespit edilmiştir. Bunun yanında cinsiyet ve eğitim kademesi etkileşiminin beden eğitimi dersine yönelik tutum üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiş, bu kapsamda beden eğitimi dersine yönelik öğrenci tutumları değerlendirilirken cinsiyet değişkeninin diğer demografik değişkenler ile ilişkilendirilerek ele alınması gerektiği düşünülmüştür. Araştırmada elde edilen bazı bulguları literatür ile uyumlu olmadığı görülmüş, bu sonucun ortaya çıkmasında öğrencilerin farklı sosyo-demografik coğrafyalarda yaşamalarının, bunun yanında farklı okullarda öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemlerinin birbirinden farklı olmasının etkili olduğu düşünülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgular ve ilgili literatür ışığında öğrencilerin beden eğitimi ve diğer derslere yönelik tutumlarının daha iyi anlaşılması adına aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

1. Ortaokul ve lise öğrencileri üzerinde daha büyük örneklem grupları ile yeni araştırmalar yapılabilir, farklı coğrafi bölgelerde öğrenim gören ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının karşılaştırıldığı araştırmalar yapılabilir.

2. Ortaokul ve lise öğrencilerinin cinsiyet ve öğrenim kademesi dışında sahip oldukları sosyo-demografik özelliklerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlar üzerindeki etkilerinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.

3. Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik olumlu tutuma sahip olmaları ders başarılarını olumlu yönde etkilediği için öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkileyen unsurların belirlenmesi ve ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

4. Daha düşük eğitim kademesinde öğrenim görev ve daha küçük yaş gruplarında bulunan öğrencilere yönelik olarak benzer araştırmalar yapılabilir.

5. Beden eğitimi dersine yönelik olumlu ve olumsuz tutumların ders esnasında öğrenci davranışları üzerine etkilerinin ele alındığı araştırmalar yapılabilir. Bu amaçla özellikle gözleme dayalı araştırmalar uygulanabilir.

Sınırlıklar

1. Yapılan bu araştırma 2015-2016 eğitim ve öğretim yılı içerisinde Isparta ve Burdur il merkezlerinde bulunan ortaokul ve liselerde öğrenim görmekte olan toplam 370 öğrenci ile sınırlandırılmıştır.

2. Yapılan bu araştırmadaki toplama aracından elde edilen bulgular, diğer bir ifade ile araştırma grubunun görüşlerinden elde edilen bulgular ile sınırlandırılmıştır.

Kaynakça

- Akandere, M., Özyalvaç, N.T., Duman, S. (2010). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi (Konya Anadolu Lisesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 24: 1-10.
- Alpaslan, S. (2008). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları. *Yüksek Lisans Tezi*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Aybek, A., İmamoğlu, O., Taşmektepligil, M.Y. (2012). Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Ve Ders Dışı Etkinliklerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*. 2(2): 51-59.
- Azar, A. (2011). Türkiye'deki Öğretmen Eğitimi Üzerine Bir Söylem: Nitelik mi, Nicelik mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 1(1): 36-38.
- Balyan, M., Balyan, K.Y., Kiremitçi, O. (2012). Farklı Sportif Etkinliklerin İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum, Sosyal Beceri ve Öz yeterlik Düzeylerine Etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*. 14(2): 196-201.
- Çakır, N.K., Şenler, B., Taşkın, B.G. (2007). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(4): 637-655.
- Çelik, Z., Pulur, A. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumları. *VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*. Özel sayı: 115-121.
- Gürbüz, A., Özkan, H. (2012). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği). *Pamukkale Journal of Sport Sciences*. 3(2): 78-89.
- Gökyer, N. (2009). Öğretmenlerin İlköğretim Müfettişlerince Yapılan Sınıf Denetimine Yönelik Algıları. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*. 68-76.
- Güllü, M., Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 3(2): 138-151.
- Güner, B. (2015). Kadınların Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Sorunlarının Değerlendirilmesi. *Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*. 1(1): 22-29.
- Hünük, D. (2006). Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti Ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- İnceoğlu, M. (2010). Tutum Algı İletişim. Beşinci Baskı. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- Kangalgil, M., Hünük, D., Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise Ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*. 17(2): 48-57.
- Karadağ, S. (2012). İlköğretim 8. Sınıf ve Lise 11. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak Karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği). *Yüksek Lisans Tezi*. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.
- Keskin, Ö. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi: Sakarya İli Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi.
- Peker, M., Mirasyedioğlu, Ş. (2003). Lise 2. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutumları ve Başarıları Arasındaki İlişki. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(14): 157-166.

Zengin, S., Hekim, M., & Hekim, H. (2016). Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyet ve öğrenim kademesi değişkenine göre incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3242-3251. doi:[10.14687/jhs.v13i2.3944](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i2.3944)

- Şahin, A. (2015). Engellilerde Sosyal Gelişim Yetersizlikleri: Sosyalleşme Sürecinde Sporun Faydaları. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*. 2(3): 20-28.
- Taşgın, Ö., Tekin, M. (2009). Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 17(2): 457-466.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., Kılıçgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4): 139-147.
- Tok, Ş. (2008). The Effects of Reflective Thinking Activities in Science Course on Academic Achievements and Attitudes Toward Science. *Elementary Education Online*, 7(3): 557-568.
- Türkoğlu, A. (2005). *109 Soruda Öğretmenlik Meslek Bilgisine Giriş*. İstanbul: Kare Yayınları.
- Uluşık, V. (2015). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Sınıf ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*. 2(3): 45-53.
- Ünlü, H., Aydos, L. (2007). Öğretmen Görüşlerine Göre; Beden Eğitimi Derslerinde Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Tercih Ettikleri Öğretim Yöntemleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8(2), 71-81.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 45: 109-127.
- Williams, A., Bedward, J. (2001). Gender, Culture and the Generation Gap: Student and Teacher Perceptions of Aspects of National Curriculum Physical Education. *Sport, Education and Society*. 6(1): 53-66.
- Zeng, H.Z., Hipscher, M., Leung, R.W. (2011). Attitudes of High School Students toward Physical Education and Their Sport Activity Preferences. *Journal of Social Sciences*. 7(4): 529-537.
- Zengin, S. (2013). Çocuk ve Gençlik Merkezlerinde Hizmet Alan 12-18 Yaş Arası Erkek Çocukların Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri İle Benlik Saygılarının İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi.

Extended English Abstract

Physical education lessons inside the education system support the development of students in a lot of ways and are the lessons with the highest physical movement. That is why; there are lots of researches about physical education lesson in the literature. In the literature, it was found out that a lot of variables about physical education lessons are investigated in the researches about physical education lesson. It can be seen that the literature consists of a great deal of researches about the attitudes of the students towards physical education lesson. As in the researches abroad, it is a well-known fact that the researches about the attitudes of the students towards physical education lesson in Turkey has increased significantly in recent years. On the basis of this, the attitudes of the students towards physical education lessons have an important place in achieving the lesson objectives.

As is known, attitudes lie in the behaviors of people towards any given topic, event or objects. In order to know the psychological reasons behind the behaviors of the people well, the attitudes of the people towards any mentioned topic, situation or object must be known well. Since the attitudes affect the apparent behaviors, it is seen that the researches about the attitudes of the students in the field of education has risen in recent years. It is seen that in the researches about the attitudes of the students, the elements affecting the attitudes of the students are

generally taken into consideration; besides, the effects of the attitudes of the students towards a specific lesson are also investigated. When the findings obtained from the researches are evaluated, positive attitudes towards a lesson increase the success of students in the lesson whereas negative attitudes decrease their success.

When the place and the importance of physical education lessons are taken into consideration, investigating the attitudes of students towards physical education lesson is evaluated as a fundamental issue. In the researches of the literature, it is generally seen that some demographic variables affecting the attitudes of the students towards physical education lesson are dealt. However, it can be seen that the researches about the effect of the education level to the attitudes of the students towards physical education lesson is limited. In this research made in this context, it was aimed to compare the attitudes of the secondary and high school students towards physical education lesson based on gender and education level variables.

In this research, sectional scanning model which has especially frequent usage in education and sports science field were used. Secondary and high school students in Isparta and Burdur city centers make up the subjects of this study. 187 secondary school students and 183 high school students studying in Isparta and Burdur city centers in the academic year 2015-2016 took part in this research. At the end of the frequency analysis made, it was found out that the students participating the research consists of 205 female and 165 male. In the determination of the participant, random sampling method was used. In this context, students participating the study were chosen randomly among the students studying in Burdur and Isparta city centers. None of the students were forced to involve in the research. Only the volunteers took part in the study. Moreover, in order for research group to be homogenous, sports players in a club or registered players with the habit of doing sports were not involved in the study. In this context, only sedentary secondary and high school students participated in this research.

A personal identity form with two questions was used in the determination of the gender and education level of the students participating in the research. "Physical Education Lesson Attitude Scale" which was developed by Güllü and Güçlü (2009) was used in the determination of the attitude levels of the students towards physical education lessons. In the scale developed, there are 35 questions 24 of which is positive and 11 of which is negative. The questions in the scale were coded reversely. The answers given to the questions in the scale are strongly disagree (1), disagree (2), not sure (3), agree (4) and strongly agree (5). The minimum point that can be obtained from the scale is 35 whereas the maximum score is 175. High points obtained from the scale shows the fact that the students have positive attitudes towards physical education lesson. However, low points obtained from the scale shows the fact that students have negative attitudes. In this research, it was found out that the attitudes of the secondary and high school students are positive which shows that the points obtained from the research are high.

In the analysis of the data obtained from the research, SPSS 22.0 program was used. Before the data is compared with the demographic variables, whether it is reliable is investigated. At the end of the reliability analysis made, coefficient of consistence points of Cronbach's Alpha related to the scale data was found as 0.941 which means the reliability is high. At the end of the reliability analysis made, whether the scale data is suitable for normal distribution were evaluated and found it is suitable. In the comparison of the attitude levels based on education level of the participants, gender and education level * gender interaction, Factorial Anova analysis was used.

At the end of the research, it was found out that the attitudes of the high school students towards physical education lesson are higher compared with the attitudes of the secondary school students. In addition, the attitude levels of the male students towards physical education lesson are found to be higher than their female counterparts. When the points obtained from the physical education lesson attitude scale test based on education level and gender were compared, it was found out that there is a significant difference in the attitudes of the participants towards physical education lesson based on their education level ($p < 0.05$), whereas there is no statistically

significant difference in the attitudes of the students based on gender ($p>0.05$). Additionally, it was found out that there is a statistically significant difference in the attitudes of the students based on the education level * gender interaction of the participants ($p<0.05$). When the findings obtained from the research are compared with the similar research findings existing in the literature, it was found out that the findings obtained from the research shows partial parallelism with the findings in the literature.

As a result, the attitudes of the secondary and high school students towards physical education lesson based on education level variable are found to show statistically significant difference and that when compared with the secondary school students, the attitudes of the high school students towards physical education lesson are significantly high. That the curriculums of both education levels are different and the expectations of high school students are met at a high rate was thought to be the reason of this result. Even though the gender variable is not a determinant on the attitudes towards physical education lesson by itself, the interaction of education level and gender was found to affect the attitude points. This finding obtained reveals the fact that it is a need to put the education level with gender variables together while evaluating the attitudes of the secondary and high school students towards physical education lesson. Furthermore, it is thought that the reason why the attitude points of the male students, when compared with their female counterparts, are higher is the fact that male students trust their physical body more, physically stronger, and more successful at sport events than the female students.